

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:** 1. Please read each of the following instructions carefully before attempting questions.
2. There are ten questions divided in to sections and printed both in English and Marathi.
3. Candidates have to attempt any five questions. Choosing at least two questions from each.
4. Use of maps stencils is permitted.
5. Draw maps and diagrams wherever necessary.

Section –A (Rural Settlement)

1. Define rural settlement? Describe factors those affect the house types in India. **20**
2. State the types of settlement on the basis of location. **20**
3. Write concept about Farm Villages and forest Villages **20**
4. Explain details note on Changing pattern of Rural land use **20**
5. What are the various problem faced in implementation of self-employment **20** programme. Suggest remedial measures for proper implementation of self-employment programme.

Section –B (Urban Settlement)

6. Define the urban settlement and explain scope of Urban Settlement. **20**
7. Describe the physical and economic factors effects on Urbanization. **20**
8. Give Classification of urban settlement on the basis of population and patterns. **20**
9. Explain Development and Growth of Delhi city in detail. **20**
10. Write in detail about the Concentric Zone Theory. **20**

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. कृपया प्रश्न पत्रिका सोडवण्यापूर्वी खालील सूचना काळजीपूर्वक वाचा.
२. एकूण दहा प्रश्न आहेत की जे दोन विभागात विभागले आहेत आणि इंग्रजी व मराठी या दोन्ही माध्यमात आहेत.
 ३. विद्यार्थ्यांनी एकूण ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत कमीत कमी दोन प्रश्न प्रत्येक विभागातून असावेत.
 ४. नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.
 ५. आवश्यक तेथे नकाशा आणि आकृत्या काढा.

विभाग – अ (ग्रामीण वस्ती)

१. ग्रामीण वस्तीची व्याख्या द्या. भारतातील घरांच्या प्रकारांवर जे घटक परिणाम करतात त्यांचे वर्णन करा. २०
२. ग्रामीण वस्तीचे स्थानानुसार प्रकार वर्णन करा. २०
३. शेती खेडी आणि जंगल खेडी यांचे सविस्तर वर्णन करा. २०
४. बदलत्या ग्रामीण जमिन वापराबाबत सविस्तर माहिती लिहा. २०
५. स्वयं-रोजगार कार्यक्रम अंमलबजावणी करिता कोणत्या विविध समस्यांना तोंड द्यावे लागते? २०
स्वयं-रोजगार कार्यक्रमाच्या योग्य अंमलबजावणी करिता उपाय योजना सुचवा.

विभाग – ब (नागरी वस्ती)

६. भारतातील नागरी वस्तीची व्याख्या लिहा आणि नागरी वस्तीची व्याप्ती स्पष्ट करा. २०
७. प्राकृतिक आणि आर्थिक घटक नागरीकरणावर कसे परिणाम करतात ते स्पष्ट करा. २०
८. लोकसंख्या आकार आणि स्थान यावर आधारित नागरी वस्तीचे वर्गीकरण करा. २०
९. दिल्ली शहराची वाढ आणि विकास आकृतिबंध या संबंधित सविस्तर लिहा. २०
१०. समकेंद्र विभाग सिद्धांतासंबंधी सविस्तर लिहा. २०
